

Miljö- och jordbruksutskottets yttrande 2018/19:MJU5y

Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2018

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet har gett miljö- och jordbruksutskottet samt övriga utskott tillfälle att yttra sig över regeringens skrivelse 2018/19:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2018.

I skrivelsen redovisar regeringen sina åtgärder med anledning av de riksdagsbeslut som meddelats regeringen genom riksdagsskrivelser. Huvudsakligen är det regeringens åtgärder under tiden den 1 januari–31 december 2018 som redovisas.

I detta yttrande redovisar utskottet sina överväganden i fråga om behandlingen av de riksdagsskrivelser som gäller utskottets beredningsområde.

Utskottet har i de flesta delar inget att invända mot regeringens redovisning men noterar att många äldre tillkännagivanden fortfarande inte är slutbehandlade. Utskottet delar inte regeringens bedömning att tillkännagivandena om regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 20 är slutbehandlade när det gäller ingen övergödning (rskr. 2015/16:103 punkt 1 i denna del och 2016/17:116 punkt 1 i denna del) och klimat (rskr. 2016/17:116 punkt 1 i denna del).

Utskottets överväganden

Skrivelsen

Av de riksdagsbeslut som tas upp i regeringens redogörelse avser 44 riksdags-skrivelser där miljö- och jordbruksutskottet haft beredningsansvaret. En del av dessa gäller lagstiftningsärenden som utskottet beredde under 2018 och där regeringens åtgärd har varit att utfärda den lagstiftning som riksdagen beslutade. Dessa riksdagsskrivelser är därmed slutbehandlade.

Antalet tillkännagivanden som redovisas är totalt 57, varav 26 redovisas under Miljö- och energidepartementet och 31 under Näringsdepartementet. Av dessa är 46 inte slutbehandlade (29 under Näringsdepartementet och 17 under Miljö- och energidepartementet).

Utskottets ställningstagande

I likhet med tidigare yttranden noterar utskottet att många äldre tillkännagivanden fortfarande inte är slutbehandlade. Utskottet vill påminna om att det vid upprepade tillfällen betonat betydelsen av att regeringen behandlar riksdagsskrivelser med den skyndsamhet som krävs och att de handläggs samvetsgrant (yttr. 2015/16:MJU4y och 2017/18:MJU4y). Vidare har konstitutionsutskottet uttalat att tillkännagivanden vanligtvis bör slutredovisas inom två till tre år (bet. 2005/06:KU34), och om så inte är fallet bör en bedömning av när de kan bli slutbehandlade redovisas (bet. 2015/16:KU21).

Utskottet delar inte regeringens bedömning att tillkännagivandena om regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 20 är slutbehandlade när det gäller ingen övergödning (rskr. 2015/16:103 punkt 1 i denna del och 2016/17:116 punkt 1 i denna del) och klimat (rskr. 2016/17:116 punkt 1 i denna del).

När det gäller ingen övergödning noterar utskottet att regeringen i skrivelsen redovisar att de remitterat rapporten från utredningen om hållbara vattentjänster och att en utredning har tillsats som ska föreslå hur övergödningen effektivt kan minskas genom att stärka drivkrafterna för lokalt åtgärdsarbete. Det är positivt att regeringen arbetar med frågan, men i tillkännagivandena efterfrågades en redovisning av resultatet av de vidtagna åtgärderna mot övergödning. Utskottet förväntar sig kraftfulla åtgärder på området och en redovisning av effekterna innan tillkännagivandena kan anses vara slutbehandlade. Mot bakgrund av detta anser utskottet att riksdagsskrivelserna i dessa delar inte kan anses slutbehandlade.

När det gäller klimat välkomnar utskottet regeringens första klimatredovisning i budgetpropositionen för 2019. Utskottet anser dock att det är anmärkningsvärt att regeringen anser att tillkännagivandet är slutbehandlat i och med redovisningen. Utskottet vill påminna om att man vid behandlingen

av budgetpropositionen för 2019 utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård (prop. 2018/19:1) konstaterade att klimatredovisningen inte fullt ut levde upp till kraven i klimatlagen och att man saknade en redovisning av resultaten av åtgärderna (bet. 2018/19:MJU1 s. 10). Även Klimatpolitiska rådet har bedömt att klimatredovisningen endast delvis levde upp till kraven i § 4 i klimatlagen. I riksdagens tillkännagivande (rskr. 2016/17:116 punkt 1 i denna del) efterfrågades en redovisning av resultatet av de statliga insatserna på klimatområdet och indikatorer som inriktas på resultat. Mot bakgrund av detta anser utskottet att riksdagsskrivelsen i denna del inte kan anses slutbehandlad.

Stockholm den 2 maj 2019

På miljö- och jordbruksutskottets vägnar

Kristina Yngwe

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Kristina Yngwe (C), Maria Gardfjell (MP), Jessica Rosencrantz (M), Hanna Westerén (S), Isak From (S), John Widegren (M), Runar Filper (SD), Magnus Manhammar (S), Elin Segerlind (V), Betty Malmberg (M), Malin Larsson (S), Magnus Oscarsson (KD), Marlene Burwick (S), Mats Nordberg (SD), Ulrika Heie (C), Yasmine Eriksson (SD) och Joar Forssell (L).

Avvikande meningar

1. Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2018 (S, MP)

Maria Gardfjell (MP), Hanna Westerén (S), Isak From (S), Magnus Manhammar (S), Malin Larsson (S) och Marlene Burwick (S) anför:

När det gäller tillkännagivandet om regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 20 i den del som rör klimat i riksdagsskrivelse 2016/17:116 punkt 1 anser vi att det inte går att hantera frågan på ett bättre sätt. I skrivelse 2018/19:75 redogör regeringen dels för redovisningen av klimatarbetet i budgetpropositionen för 2019 (prop. 2018/19:1), dels för hur redovisningen av klimatarbetet ska utformas i budgetpropositionen framöver. Det faktum att Sverige hade en övergångsregering under en period måste tas i beaktande. Klimatarbetet och innehållet i redovisningen kommer att behöva utvecklas både sett till detaljeringsgrad och med kompletterande prognoser, vilket Klimatpolitiska rådet också meddelat. Vi delar regeringens bedömning att denna punkt är slutbehandlad.

I övrigt utgår vi från att riksdagsskrivelser respekteras och hanteras skyndsamt av regeringen. Samtidigt kan komplexiteten i en viss fråga medföra behov av ett omfattande beredningsarbete för att säkerställa ett nödvändigt beslutsunderlag i enlighet med regeringsformens krav. Detta kan innebära en förlängd handläggningstid.

2. Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2018 (SD)

Runar Filper (SD), Mats Nordberg (SD) och Yasmine Eriksson (SD) anför:

Uppföljning av om en minoritetsregering har följt de tillkännagivanden som riksdagen har gjort är mycket viktigt för regeringens demokratiska legitimitet.

Vi anser samtidigt att riksdagen ska ha en viss tolerans och visa förståelse för att uppfyllandet av tillkännagivandena kan ta tid och kan stöta på olika problem. Därför väljer vi generellt att inte kommentera de tillkännagivanden som inte är slutbehandlade. Det är regeringens skyldighet att redovisa problemen och skälen till fördröjningar.

Behandlingen av tillkännagivandet om mål för ekologisk produktion och konsumtion i riksdagsskrivelse 2016/17:338 punkt 37 avviker dock tydligt från mönstret i de ärenden som inte är slutbehandlade. Tillkännagivandet säger att fokus måste vara att stärka konkurrenskraften i hela livsmedelskedjan i

stället för att formulera mål om ekologisk konsumtion och produktion. Argument ges vidare för varför Sverige inte ska ha kvantitativa mål för en viss produktionsform. Därtill kan tilläggas att konsumtionsmål kan motverka inköp av närproducerade livsmedel till förmån för import.

Mål hade satts upp före tillkännagivandet, och Jordbruksverket hade fått i uppdrag att föreslå en handlingsplan för att uppnå målen. Det faktum att målen redan finns är inget skäl att inte följa riksdagens vilja att sådana mål inte ska finnas. Inte heller det faktum att Jordbruksverket nu har redovisat sitt uppdrag. Målen bör tas bort. Allra minst bör regeringen redovisa hur den avser att avveckla dem och skäl till varför den inte kan ta bort dem omgående, om så är fallet. Att bara konstatera att punkten inte är slutbehandlad medan målen finns kvar och gäller, innebär att regeringen avsiktligt avstår från att följa tillkännagivandet.